

POLITIKKUR

»Bara sjálvrós«

Eín av Gamla sjálvstýrispennum fór herfyri so illa við javnaðarmonnum, at hann fann einki av góðum, sum teir høvdu gjørt og metti hann teir ikki fyri annað enn fjarstýrðar danskar javnaðarmenn, sum høvdu avreitt og svikið alt, sum var føroyskt.

Eg loyvi mær so í eini hampiligi »dokumentation« at siga og prógva sjálvstýrispenninum, hvat ið javnaðarmenn høvdu gjørt og fingið framt av serligum tjóðskaparmálum.

Og tað var ikki lítið tal av málum, sum veruleikin visti javnaðarmonnum til fyrimunar fram um allar hinar føroysku flokkarnar.

Her kann verða tikið uppáftur nakað av raðnum av sigursmálum javnaðarflokksins:

Hitt føroyska flaggið.
Móðurmálið.
Lóggávudvald.
Generellan yvirtøkuerett líka til fullveldi.

Mentunnargrunnurin.
Apoteksmálið.
Tryggingarmálið.

Sosialu forsorgarmálini.
Minstuløn- og onnur lønar-áboturmál.

Viðkaðan rætt í Grønlandi.
Afturvinnin av veiðirætti í Íslandi.

Afturvinnin av veiðirætti í Norregi.

Rætt at fáa umboð í uttanríkisráði, á donsku ambassadur og konsulat.

Ilegging til skipabygging, sjúkrahúsbygging, vega- og havnabygging og skúlabygging, harundir bygging av læraraskúlanum til 12 milliónur.

Avgerandi lut í stríðnum fyri javnbjódissstöðu við hini norðanlondini í norðlendiska samarbeiðinum.

Hvørt einasta orð, ið eg flutti

fram til dokumentation av javnaðarflokksins luti í loysnini av teim um tjóðskaparmálum, ið eru framd, var satt.

Gamla sjálvstýrispennurin kundi heldur ikki avvisa og avsanna nakað, sum fram var borið, men visti sær einki annað at siga enn, at hann ikki legði í at svara uppá mitt sjálvrós.

Men í hesum orðum hevur hann merkt seg sjálvum sum illavörðan ósannindsmann og spillklút, og við at frígða mær veruleikan sum sjálvrós viðgongur hann óbeinleiðis, at talan er um veruleiga týðningarmikil mál, sum javnaðarflokkurin hevur strembað á í og fingið ein meirluta fyri at loysa

Tá ið veruleikin er so góður og sterkur, at menn fara at royna at fjala hann við at skira hann sum sjálvrós, kunnu javnaðarmenn hava grund til at vera nøgdir við flokksins tjóðskaparpolitikk.

Pætur.

Sosialisma og tjóðveldisfrælsi ella Tjóðveldisfrælsi og sosialisma

Í 14. September fyri 13. november í ár skrivur »limur í Unga Tjóðveldinum« móti grein minni í hesum blaði fyri tann 27. oktober.

Hann sigur, at eg skilji ikki tjóðarfrælsi, og eri fallin í somu sotsvørtu grýtu sum hinir javnaðarmenninir í Føroyum.

Til hetta er at siga, at tjóðveldisflokkurin umframt at »ganga ta sotsvørtu sambandsleiðina, fyri at nýta teirra egnu orð, eisini er farin í fólkaflokksins svarta afturhaldsleyp.

Í greinini Sosialisma og tjóðveldisfrælsi var ein skilgáður setningur, og tað var sjálv yvirskriftin. Tað skilgáða, sum eg í hesum sambandi hugsi um, er at orðið sosialisma er sett fyrst, men tjóðveldisflokkurin hevur ikki handlað júst soleiðis.

Í greinini 13. november verður sagt, at politikkurin í landinum skal umleggjast á øllum økjum. Eg taki fullt undir við tí, at ein stór sosialisering verður at fara fram, at landshandil verður settur á stovn, so at samfelagið kann fáa eina meirinntøku heldur enn at hesin peningur skal fara í privatkapitalistiskar lúmmar. Somuleiðis taki eg undir við, at allir peningastovnar verða gjørdir til føroyska tjóðarögn.

Grundarlagið fyri, at okkara land verður sjálvbjargið, er at hin sosialistiska leiðin verður gingin.

Aftaná seinasta val stóð tjóðveldisflokkurin í boði at fara í samgongu við javnaðarflokkinn. Um menn tykkara tá høvdu sett sosialismuna fyrst, so høvdu teir gjørt tað, og so høvdu vit í dag gingið ta sosialistiska leiðina, og verið komnir langt á leið hesu 3 árin.

Tjóðveldisflokkurin valdi at fara í samgongu við hinum sokallaðu

sjálvstýrisflokkunum, sum als ikki vilja ganga ta sosialistisku leiðina, sum eisini verður nevnt í seinastu grein tykkara. At teir ikki vilja ganga ta sosialistisku leiðina, átti tjóðveldisflokkun at vita, tí tað vóru júst hesir flokkar, sum saman við tjóðveldisflokkunum beindu fyri einum so stórum sosialistiskum máli sum landshandlingum, tá hesin varð avtíkin. Sum kunnugt var bara javnaðarflokkurin imóti hesi avtøku, stóð tá sum einasti flokkur, sum vildi ta sosialistisku leiðina. Nú tykist eftir skrivningini at doma, sum at tjóðveldismenn eru til reiðar at taka undir við okkum javnaðarmonnum, hvat viðvikur tí sosialistiska, hetta er at froast yvir.

Vit eru samdir um, at tjóðveldisflokkurin hevur og fær ei heldur einki sosialistiskt mál fram saman við starvsflokkum tess.

Men so eru tað sjálvstýrsmálini, har siga tit, at landsstýrið vil føra politikk tjóðveldisins út í lívið stig fyrri stig. Tá hetta landsstýrið tók við, stóð eitt berghol lídugt í Suður oy, tað varð av »sjálvstýrislandsstýrinum« uppkallað eftir kongi dana, er hetta tjóðveldispolitikkur stig fyrri stig?

Sjaldan má meira av donskum peningi verða komið higar til landa enn undir hesum stýri, er tað tjóðveldispolitikkur stig fyrri stig?

Ongatið áður eru so nógvir danskar lógir settar í gildi í Føroyum, sum undir hesum landsstýri, tað er kanska eisini tjóðveldispolitikkur stig fyrri stig?

Ongatið áður hava vit havt so nógvir vitjanir av donskum stjórnarmonnum o. s., og heldur ongatið hava so nógvir góðir sjálvstýrsmenn, harundir lögmaður tykkara, fingið dannebrogsmerki sum undir

hesum »sjálvstýrislandsstýrinum« jú sjálvsagt, tjóðveldispolitikkur stig fyrri stig?? Slikur politikkur sum omanfyri er nevnt, domini eru nógv nógv fleiri, men langt frá í so »grov um stílle« forðir av undanfarna landsstýri, varð skýrdur dansering, menn sum tá sótu í landsins stýri, vóruð kallaðir Qüslingar, og sagdi at fremja landasvik, húsagangspolitikk, og at leggja garðarnar niður, soleiðis at danskt lýdmóði innfyri okkara »lilla, kæra lande.

Hvat siga tit nú, tá tykkara egnu menn sita í einum landsstýri og fóra slikan dansering- og undirgangspolitikk, fyri at nýta tykkara egnu orð??

Jú, tit siga, at hinir triggir thalds flokkarnir vilja einki, og soleiðis vilja tit tveita alla ábygd frá tykkum, men henni sleppa tit ikki undan, verið visir í tí. Um tjóðveldisflokkurin hevði slitið samgongu, varð úti við hesum politikk, tí so var als einki »sjálvstýrislandsstýri« í sotsvørtum sambandshami.

Eg má taka undir við okkara góða partamanni Jóhann Danbjørg, tá hann segði: »Eg skilji hvørki japanskt ella kinesiskt, men hvaðna minni skilji eg politikk tjóðveldismanna«, og hann má bert eitt fátal skilja.

Ungur Javnaðarmaður.

SKULA TIT BRÚKA BIL

persónkoyring ella skúla-koyring, so snarið tlf. 3456

Alexander Dalfoss

Húsálansgrunnur

HVAT HEVUR SJÁLVSTÝRISLANDSSTÝRIÐ GJÓRT FYRI VANA LÁNLIKINDIR, HÚSABYGGINGIN KNÓGVAR UND IR?

Tað er eitt sindur merkiligt sum tað bitir fast á Dagblaðnum, tá tað verður nevnt um tað lagaliga lániskipan, sum javnaðarlandsstýrið kundi fáa at virka í Føroyum í samarbeiði við Østifternes Kreditforening. Men tað er kanska ikki so heilt at skilja, tí fólkaflokksmenn bardust jú sum óðir í móti hesi skipan, kanska tí tiltakið var danskt. Minni varð hugsað um, hvussu neyðugt og gott tiltakið var.

Tað sum tjóðveldis- og fólkaflokksmenn gorraðu um, var ein húsálansgrunnur við uppiskoytis láni til 3. prioritet. Hetta hildu teir var loysnin, men tað var so fáur, sum trúði hesum, tí tað var ikki tað, sum var mest umráðandi at fáa stór og dýr lán, tí lán hevur nú einaferð tað við sær, at tað skal gjaldað aftur. Tað er ein spurningur, um ikki landsstýrið við sinum húsálansgrunni hevur koyrt okkara peningastovnar púra fastar og harvið eisini húsabyggingina? Tí tey, sum neydd eru at taka stórar og tungar ábyrgdir, orka ikki at greiða sínar skyldur.

Veit Dagblaðið kanska ikki av, at sparikassin fyri langt síðan hevur sýtt fyri at læna meir.

HVI??

Ikki tí, tað var landsstýrinum púra greitt, at húsálansgrunnurin ikki loysti henda torføra spurning tað var av skilamonnum sagt beinan vegin, at hetta má kravdi eina gjøllari kannan, tí hesi lán vóru ov dýr at byggja uppá. Ja, tað kom at standa til tey, ið nýta tey skuldu, var aftursvarið. So hetta er ikki betur at skilja enn, at okkara stýrandi menn við frium vilja leggja fólk í stein omaná byrðu.

Skilgitt er, at triggir prioritetir sum teir, ið húsabygging í dag stríðist við, geva forpliktisil við

lit. T.d. 1. prioritetur hjá sparikassanum við 40% láni og 6½% rentu og eini afturgjaldstíð uppá bara 20 ár, síðan bankalán 2. prioritet við 8,9 % rentu og eini aftur gjaldstíð uppá 7 ár og so í triðja lagi Løgtingsins húsálansgrunnur við 3. prioriteti við 20% lán 7% rentu og afturgjaldstíðin 20 ár.

Hetta er sum vituligt hørð ábyrgd at hava hangandi oman yvir sær heila lívið, og tað verður eisini tilf.

Tað kann sláast fast, at sparikassin lænir upp á alt ov stutt áramáli og soleiðis bankarnir og harafturat til alt ov hoga rentu, og tað er ilt at skilja, at okkara lóting ikki sær vandan í hesum og fyri langt síðan hevur lagt hond á hesa spekulátion.

Hvat er t.d. rentan uppá innistandandi pening í mun til útlán?

Tað, sum altíð er umráðandi tá stórpeningur skal lænast, er bílig og langfreistaði lán, og tað var nevniliga tað, sum kom at hava sín fyrimum við at læna til húsabygging frá kreditforeningini. Men tað at Kreditforeningin skuldi læna uppá 1. prioritet var illa sæð m. a. av Føroya sparikassa, men tað var eitt stórt spell fyri húsabyggingina, at hetta ikki eydnaðist at fullføra — og tað kom av stjórnarskiftinum. Okkara stjórnarskifti hevur tíværri kostað dýrt, bæði so og so.

Hetta er eitt so týðningarmikið mál, at tað kundi verið so nógv sagt um tað, men tað letur seg ikki gera í eini blaðgrein.

Vónandi verður tað at eydnast javnaðarmonnum at fáa eina broyting í hesum neyðuga máli og ikki eina kollrenning sum »sjálvstýrislandsstýrið« fann sum einastu loysn.

S. N.

D.F.D.S.

Ms. STAVOS' anløb af Færøerne 6.—8. decbr. annulleres. I stedet anløbes 3 havne: Thorshavn, Klaksvig og Tverå af ms. NAXOS, der går fra København ca. 6. december, og som foruden almindelig last kan medtage 200 tons frysegods.

D.F.D.S.' EKSPEDITION

H. C. Müller
tlf. 1511.

Pf. J. F. KJØLBRO

Telegrammadr.: »Kjølbros« - Telf. 5489 (6 linjur) - Telex 20

Handilsvirker

Allar vanligar vørur í heil- og smásølu.

ÚTGERÐARFELAG
ÍSIRKIR og KULDAGOYMSLUR
HERMETIKKIDNADUR
FISKAMJØLS- og SILDAMJØLSVIRKI
KLAKSVIKAR SLEIPSTØÐ (mekaniskar verkstaður) ger alt vanligt skipsarbeiði og nýbyggingar.
KLAKSVIKAR BKIKKSMÍÐJARA Sanitetsvørur, rør. Ger alt vanligt blikksmíðjarbeiði og rorleggingararbeiði.
Setur upp málstöðuheitaverk.

Innflutningur:

Matvørur, klædnávørur, salt, kol, olja, timbur og bygnings-tílfar. Allar vørur til skipaútgærd.

Útflutningur:

Fiskaflokk, ísfiskur, saltfiskur, klippfiskur, hermetikk.